

בשם ההתיישבות, נגד ביטחון ישראל: המחיר הכבד של האלימות היהודית ביו"ש

23.10.2026 | יוסי אמרוסי written by

צריך לומר את הדברים שוב ובצורה ברורה, כשמדברים על המציאות הביטחונית ביהודה ושומרון, אסור לאבד את הפרופורציות. עיקר הטרור באזור הוא טרור פלסטיני, ומרביתם המוחלטת של המתיישבים היהודים הם אזרחים שומרי חוק, אנשים שחיים את חייהם, מגדלים משפחות ותורמים לביטחון המדינה. אין שום הצדקה להכתים ציבור שלם בגלל מעשיהם של יחידים.

אבל העובדות האלה אינן פוטרות אותנו מהתמודדות עם תופעה חמורה ומדאיגה, התפרעויות ותקיפות של יהודים נגד פלסטינים, הצתות, פגיעה ברכוש ואלימות כלפי חקלאים. בחלק מהמקרים, בהתאם לנסיבות ולמניעים, מדובר במעשים שעשויים להגיע גם לכדי טרור. שום אידיאולוגיה, לאומיות או תחושת שליחות אינן מעניקות לאדם היתר לפגוע בחפים מפשע.

נכון שלעיתים הפעילות האלימה של היהודים נובעת מפרובוקציה או תקיפה של פלסטינים אולם ראשית אין לקחת את החוק לידיים ושנית חשוב גם לשמור על זהירות. לא תמיד אנחנו מכירים את מלוא נסיבותיו של כל אירוע, וסרטונים המופצים ברשתות, משני הצדדים, עלולים להיות חלקיים, ערוכים או מגמתיים. צריך לבדוק כל מקרה לגופו ולא לקבוע מסקנות על סמך סרטון בודד. אבל זהירות אינה עצימת עיניים, והצורך בבירור העובדות אינו יכול להפוך לתירוץ לאי־עשייה.

הנזק אינו רק מוסרי ☹️ הוא גם ביטחוני ומדיני

הפגיעה בפלסטינים "תמימים לכאורה" היא קודם כול פגיעה בבני אדם ובשלטון החוק. אלא שלצדה נגרם נזק כבד גם למדינת ישראל. תקיפת עיתונאית ופגיעה בדיפלומטים זרים אינן רק אירועים מקומיים. הן הופכות במהירות לכותרות בינלאומיות, פוגעות במעמדה של ישראל ומעניקות תחושת למי שמבקשים להציג אותה כמדינה שאינה מסוגלת או אינה מעוניינת לאכוף את חוקיה על אזרחיה.

אך הנזק עמוק יותר מתדמיתה של ישראל. יש כאן גם אבסורד ביטחוני. צה"ל נדרש להשקיע מאמצים עצומים בסיכול טרור פלסטיני, בהגנה על יישובים ובמניעת פיגועים. כאשר חיילים נדרשים במקביל להפריד בין מתפרעים יהודים לפלסטינים, להגן על חקלאים מפני תקיפות ולמנוע התלקחות של אירועים אלימים, נפגעת היכולת להתרכז במשימות הביטחוניות המרכזיות.

יתרה מכך, אלימות כזאת עלולה ליצור מעגל של נקמה, להחריף את החיכוך ולספק כר פורה

להסלמה. מי שמבקשים להגן על ההתיישבות ועל ביטחון ישראל צריכים להבין שהתנהגות עבריינית אינה מחזקת אותם. היא עלולה לפגוע דווקא באינטרסים שהם טוענים לייצג.

נשאלת השאלה מדוע המדינה מתקשה למגר את התופעה?

הבעיה אינה רק בהתנהגותם של הפורעים. היא נוגעת גם למדיניות, לאכיפה ולשיתוף הפעולה בין הגופים האמונים על ביטחון הציבור.

ראשית, קיימת שאלת המדיניות. החלטת שר הביטחון לבטל את השימוש במעצרים מינהליים נגד פעילי אלימות יהודים, וההעדפה להעביר את מרכז הכובד לטיפול המשטרה, מעוררות קושי. מעצר מינהלי הוא אכן כלי חריג, שיש להשתמש בו בזהירות, בכפוף לדין ולביקורת שיפוטית. עם זאת, במקרים שבהם נשקפת סכנה ממשית וקיים מידע מודיעיני שאינו מאפשר בהכרח העמדה לדין במסלול הפלילי הרגיל, אין לפסול מראש את השימוש בכלי הזה רק בשל זהותם של החשודים.

שנית, המשטרה וצה"ל חייבים לשפר את שיתוף הפעולה ביניהם. האחריות לאכיפת החוק אינה יכולה ליפול בין הכיסאות בגלל חלוקת סמכויות, קשיים מבצעיים או מחלוקות על אופן הפעולה בשטח. כל גוף צריך לפעול במסגרת סמכויותיו, אך התוצאה חייבת להיות ברורה: אין אזור שבו אלימות הופכת למעשה לכדאית משום שהאכיפה בו חלשה או מסורבלת.

שלישית, השב"כ נדרש לספק תמונת מודיעין טובה יותר על מוקדי האלימות, על התארגנויות ועל גורמים המעודדים או מתכננים תקיפות. מודיעין איכותי מאפשר לפעול מראש, לזהות סכנה לפני שהיא מתממשת ולתת למשטרה ולצה"ל את הכלים הדרושים לסיכול האירועים. אין די בהגעה לזירה לאחר שהוצתו מבנים, הושחת רכוש או נפגעו בני אדם. (עקרון הסיכול מבעוד מועד).

אז מה לדעתי צריך לעשות על מנת לצמצם את התופעה?

הפתרון מחייב פעולה משולבת ונחושה של כלל הגורמים:

ראשית, גינוי ברור וחד של ההנהגה. ראש הממשלה, השרים, חברי הכנסת והמנהיגות המקומית חייבים להבהיר שאין שום לגיטימציה לאלימות. הגינוי צריך להיות עקבי, ללא הסתייגויות שמקחות את המסר וללא ניסיון להעניק לגיטימציה למעשים בשל זהותם של מבצעים. גם שבוע לפני הבחירות.

שנית, מודיעין וסיכול מבעוד מועד. השב"כ צריך לשפר את הכיסוי המודיעיני, לזהות מוקדי חיכוך והתארגנויות אלימות מבעוד מועד ולהעביר מידע רלוונטי לגופי האכיפה, כדי למנוע תקיפות לפני שהן מתרחשות.

שלישית, נוכחות בשטח ואכיפה אפקטיבית. המשטרה וצה"ל צריכים לתאם ביניהם את הפעילות, להגיע למוקדי החיכוך בזמן, למנוע תקיפות ולעצור חשודים כאשר קיימת עילה חוקית לכך. אין

להסתפק בפיזור מתפרעים ובהבטחה לחקור לאחר מעשה יתכן שהקמת החטיבה החדשה כפי שהתבשרנו אתמול ואמורה לפעול בתחום זה תשפר את המענה

רביעית, חקירות יסודיות וענישה משמעותית. יש למצות את הדין עם מי שהורשעו בעבירות אלימות חמורות. ענישה צריכה להעביר מסר ברור: פגיעה באדם וברכוש אינה עוברת ללא תגובה, ואין חסינות לאומית או אידיאולוגית מפני החוק.

ולבסוף, יש לבחון מחדש את המדיניות בנוגע למעצרים מנהליים במקרים המתאימים, בלי להפוך אותם לברירת מחדל ובלי לשלול מראש כלי חוקי שעשוי להידרש מול סכנה ביטחונית ממשית.

המאבק בטרור הפלסטיני ובאלימות היהודית אינו משחק סכום אפס. אפשר וצריך להילחם בטרור בנחישות, להגן על אזרחי ישראל ולשמור על ההתיישבות, ובה בעת לאכוף את החוק על יהודים שפוגעים באחרים.

אין צורך לבחור בין ביטחון ישראל לבין שלטון החוק. הם מחזקים זה את זה.

מדינה חזקה אינה נמדדת רק ביכולתה להילחם באויביה, אלא גם בנכונותה להתמודד עם עוולות המתרחשות בתוכה. אסור להכליל ציבור שלם בגלל מעשיהם של יחידים, אך אסור גם להגן על אותם יחידים מפני החוק בשם הציבור שאליו הם משתייכים.

מי שמבקש להגן על מדינת ישראל, על ההתיישבות ועל ביטחון אזרחיה, צריך להבין שהחוק אינו מכשול בדרך למטרה. הוא אחד היסודות שעליהם המדינה הזאת נשענת.

פורסם במעריב, בתאריך 23 באוקטובר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.